

ALAPÍTÓ-FŐSZERKESZTŐ:

EGRI László

SZERKESZTŐK:

GYARMATI Zsolt

SZILÁGYI Gábor

KIADÓ: EGRİ László

KIADÓ SZÉKHELYE:

4200 HAJDÚSZOBOSZLÓ,

RÁKÓCZI U.17.

ISSN 2064-1575

**ONLINE KÖZÖSSÉGI-MŰVÉSZETI
FOLYÓIRAT**

II. ÉVFOLYAM/ 2. SZÁM

2014

E-POSTA: POLIKROM@FREEMAIL.HU

HONLAP: WWW.POLIKROM.WBH.HU

© POLIKRÓM

MEGJELENIK ONLINE FORMÁTUMBAN, ÉVENTE KÉT ALKALOMMAL

A Polikróm folyóirat 2014/2.száma tartalmazza a “*Kritikus szemmel*” elnevezésű irodalmi pályázat győztesének alkotását és szerzőjének személyes bemutatkozását.

Mivel rengeteg magas színvonalú munka érkezett a pályázatra, ezért több olyan kritikát is bemutatunk jelenlegi számunkban, amely ugyan lemaradt az első helyről, de minősége alapján alkalmas arra, hogy folyóiratunkban részére helyet biztosítsunk.

Kellemes olvasást kívánok!

Egri László

Tartalomjegyzék

Harlov Melinda: *Egy könyv, amit mindenki másnak lát*

Horenka Erika: *Karácsonyváró*

Karácsony Orsolya: *Amiről az árnyak mesélnek*

Boros László: *Kárpát-medencei nagyregény egy mikrokozmoszról*

Vágó Ádám: *Média-Hősök és gonosztevők*

Horváth Eszter: *Így lehet gondolkodni, még ha szép lányok jönnének is*

Hollós Judit Katalin: *Északi kalandozások a relativizmus világában*

Gergely Noémi: *Egy szösz pöttyös naplója (II. részlet)*

Harlov Melinda

Bemutakozás

Harlov Melinda Budapesten élő és dolgozó bölcész vagyok. Az ELTE BTK magyar irodalom és nyelvész szaka mellett tanárképzésen vettem részt, jelenleg a Történeti Intézet Atelier Európai Historiográfia és Társadalomtudományok Tanszékén másodéves doktorandusz hallgató vagyok. Ezen kívül lehetőségem nyílt számos külföldi képzésen is részt venni (Communication Studies BSc az Emerson College keretein belül Boston, USA; Museum Studies és Cultural Heritage Management MA a Deakin University-n Melbourne, Ausztráliában és Nationalism Studies MA a Central European University képzésében Budapesten).

Felsőfokú tanulmányaim mellett mindig dolgoztam is félállásban vagy önkéntesként számos kulturális és oktatási intézményben (például Petőfi Irodalmi Múzeum, Hagyományok Háza, Közép-Európai Egyetem és az ELTE).

Szabadidőmben könyveket olvasok és élményeket halmozok múzeumokban és külföldi vidékek, illetve kulturális örökségek felkeresésével. A reprezentáció érdekel elsősorban akár írott, akár képzőművészeti formában. Mi és hogyan jelenik meg a múltból, egy-egy jelentéshangsúly hogyan tolódik el az idő folyamán vagy külső behatás következtében? Mind önkéntes alapon, mind munkámmal a célom, hogy a kultúra különböző aspektusaira és

lehetőségeire hívjam fel a figyelmet. Korábbi publikációim is ezeket a terveket és célokat igyekeztek megvalósítani. Fontos számomra, hogy több oldalról járjam körbe az egyes témákat, és mindenkor kritikai értelmezési lehetőségek sokaságát találjam meg.

Mindezek miatt György Péter írásait már régóta fontosnak tartom, és ezért is nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy könyvének propagálásához ily módon talán én is hozzájárulhatok.

A győztes pályamunka a következő oldalon olvasható.

Egy könyv, amit mindenki másnak lát

(György Péter: Apám helyett, Magvető Kiadó, 2011)

György Péter 2011-es alkotása sok szempontból különleges, nagy visszhangot kapott publikáció, mely számos esemény, irodalmi est témája lett mind Magyarországon, mind a határon túli területeken.¹ Ennek egyik oka lehet a szerző maga, aki nagyszámú publikációja, de még inkább média megjelenései által közismert egyetemi tanár. Jelentős szerepe van nemcsak a média, mint tudomány, tanított önálló diszciplína, illetve tanszék kiépítésében és elfogadtatásában Magyarországon, hanem annak gyakorlatában is szervező munkát végezve (például az Origó alapítójaként).² Stílusa elsősorban provokatív és kérdező, mintsem deskriptív. Esztétaként írásaiban több tudományt ötvöz a művészettörténettől, az irodalmon át, a filozófiáig, azonban bölcsészettudományon túli példákkal és magyarázatokkal is sűrűn találkozhatunk írásaiban. Ezek a karakterek bizonyos szempontból az Annales iskola által képviselt "új" történetírással hozzák kapcsolatba, mely problémaközpontúságával és nyitottságával más tudományok felé szintén sokakban megdöbbenést keltett.

A szerző maga nevezi meg az írás konkrét előzményét, egy három évvel korábban publikált cikket az *Élet és Irodalomban*, apja halálát követően annak életútját bemutatva, értelmezéseket keresve benne viharos kapcsolatukra.³ A könyv idén újfajta aktualitást nyert. 2014 az első világháború kirobbanásának századik évfordulója, mely kapcsolódik a könyv tartalmához a szerző nagyapjának történetén keresztül. Az idei esztendő a Magyar Holokauszt Emlékéve is, mely szintén része György Péter írásának nemcsak, mint megélt történelmi esemény, hanem mint a jelenlegi események ellentmondásos visszhangjaihoz hasonló konfliktusforrás is. A mai társadalom számára az első világháború már elsősorban közvetett

1

Fejezetei megjelentek az *Alföldben* a könyv teljes kiadása előtt („A Lukács öltözőjében,” „Az emberiség nevében”). Beszélgetések és viták a könyvről nemcsak a sajtóban (például a MagyarNarancsban http://magyarnarancs.hu/zene2/konyv_-_veszterhek_-_gyorgy_peter_apam_helyett-76051 vagy az Origón <http://www.origo.hu/kultura/20110402-gyorgy-peter-apam-helyett-gardos-peter-hajnali-laz-beszelgetes-ket.html>) zajlottak, hanem előszóban is történtek például Budapesten a Petőfi Irodalmi Múzeumban http://www.youtube.com/watch?v=m_RsZMRnRV0, az Óbudai Platán Könyvtárban <http://www.youtube.com/watch?v=RVAaAuaO0nEE>, de Szegeden http://www.grandcafe.szeged.hu/index.php?option=com_search&searchword=bombitz és Kolozsvárott <http://www.kronika.ro/kultura/takaritasra-varnak-a-majalis-helyszinen> is.

2 Életrajza például az általa alapított tanszék honlapján olvasható: <http://media.elte.hu/atanszekrol/oktatok/gyorgy-peter/>

3 A 2008-as ÉS cikk elérhető elektronikusan a Mazsihisz oldalán: <http://www.mazsihisz.hu/2008/11/21/gyorgy-peter--az-apam-421.html>

emlék, míg a második világháború még sokaknak megélt tapasztalat. Ez az apa és fia közti konfliktus alapja is a könyvben, miszerint az apa nem adja át tapasztalatát a fiának, akinek így közvetett emléke sincs, a többször identitás alakítónak nevezett bori munkatáborról.

György Péter számos korábbi alkotása kötődik a Kádár-korszakhoz konkrét műalkotások elemzésén keresztül, korrajzot skiccelve, vagy az emlékezés nézőpontjából vizsgálva a közelmúltat.⁴ Ez a jelenlegi írása azonban a személyes érintettség aspektusát is hozzáteszi a korszak sokoldalú tárgyalásához. Így egy új, meghatározó stíluselemmel gazdagodik ez a kiadvány, és ez az érzelm, mely egészen szokatlan egy nem irodalmi szerzőtől a magyar publikációk között.⁵ Ezért is lehet, hogy sokan sokféleképpen kötődnek az *Apám helyett* című műhöz, különböző indíttatások, preconcepciók hatása alatt és következményeképpen.

A könyv értelmezéseiben, megvitatásaiban nagyon különböző előzmények kerültek azonosításra. Sokan a kortárs magyar családregegyekhez kötik az alkotást, Esterházyt, Vámost vagy Gárdost hozva összehasonlításként.⁶ Mások inkább az egyetlen családtagot bemutató írásokat látják rokoníthatónak úgy, mint Vajda Miklós *Anyakép, amerikai keretben* című könyvét.⁷ Vannak, akik ezzel szemben a korszakleírást tartják hangsúlyosabbnak György Péter alkotásában, ezért a kádárizmus és sztálinizmus kapcsolatrendszerét tárgyaló könyvekhez sorolják.⁸ Maga a szerző is megnevez a könyv fejezeteiben sok publikációt, mind irodalmi, mind szociológiai, mely forrásként szolgált a könyv megírásához, amelyekben válaszokat keresett sikertelenül a személyes élmény által felmerült kérdéseire.⁹ Tehát egy többféle témát

4

Például írásai a György Péter. *Néma hagyomány: kollektív felejtés és a kései múltértelmezés 1956–1989-ben (a régmúlttól az örökségig)*. Budapest, Magvető, 2000.

5

Havasréti József. "Az életmű kulcsai György Péter: Apám helyett." *Jelenkor*. 2011, 54. évfolyam, 10. szám, 1075. oldal.

6

Földvári Katalin gondolatai a Hetekben jelent meg 2013. októberében:
http://hetek.hu/szabadido/201310/olvasoi_level

7

Bán Zsófia. "A jég amint vastagszik: György Péter: Apám helyett." *Revizor a kritikai portál*.
<http://www.revizoronline.com/hu/cikk/3364/gyorgy-peter-apam-helyett/>

8

Takács Ferenc. Vér-baj (György Péter Apám helyett Budapest Magvető 2011). *Mozgó Világ*. 2011. Április.
<http://mozgovilag.com/?p=4416>

9

A teljesség igénye nélkül György Péter forrásként, illetve saját témájához kapcsolódó olvasmányélményként említi többek közt: Ottlik, Nádas, Améry, Antelme, Borowski, Kofman, Levi munkáit.

hasonló hangsúllyal, különböző szempontok és módszerek által tárgyalt írás György Péteré, mely eltérő publikációk csoportjaihoz kapcsolható, mégis, illetve talán éppen ezáltal megszólít, és megszólaltatja az olvasót, mindenkit másként, de ugyanolyan megkerülhetetlenül.

Bizonyos olvasatok számára az *Apám helyett* egy a zsidósággal, a holokauszttal, a zsidó identitás megélésével foglalkozó írás.¹⁰ A zsidóság többszörösen ellentmondásos önképének sztereotípiái közül az öngyűlölet, illetve az otthontalanság élménye kerül talán a leghangsúlyosabban bemutatásra.¹¹ A szerző számos interjúban és beszélgetésben kifejti, hogy az otthontalanság elemi tapasztalata okozza a biztonság hiányát a teljes kortárs emberiség számára, és sok esetben magyarázata is ez a társadalmak diszfunkciójának. György Péter, akárcsak Szabó István *Napfény íze* című filmjében, a zsidó származás megélését tárgyalja generációkon át a huszadik századi Magyarországon. A film és könyv közt a befogadás menetében egy fontos különbséget kell azonban megneveznünk. Míg Szabó István alkotásában a befogadó a történet részesévé válik, addig György Péter időről-időre önreflexió által, mintegy kiszólva saját gondolatmenetéből, rávilágít arra, hogy műve nem pusztán egy történet, hanem egy keresés, ahol a módszerek és a cél tudatos és állandó szem előtt tartása nélkülözhetetlen. Ez lehet az oka, hogy az egyik könyvbemutatóján kiemelte, írása nem regény, hanem a hallgatás jelentéseit feltáró könyv.¹²

Más olvasat szerint ez az írás inkább az elmúlt korszak kritikájának tekintendő, a magyar társadalom mentalitástörténetének. Maga a fülszöveg is hasonlóra utal: „hol lírai, hol provokatív korrajz a szocializmusról.” György Péter olvasata szerint az amnézia és a nemtörődömség, a vissza-nem-nézés határozta meg leginkább ezt a korszakot,¹³ amit a fejezetek, illetve az egész könyv elején szereplő idézetek is alátámasztanak. Nem véletlen, hogy legtöbbször Marcel Proust *Az eltűnt idők nyomában* című írásából származnak ezek a

10

Ennek ékes példája, a könyvben megnevezett források egy csoportja, illetve, hogy vallási közösségek is meghatározó kortárs szöveggént beszélnek a műről. Lásd Történelem történetem <http://asztali.lutheran.hu/megjelent-cikkek-rendezvenyeinkrol/apam-helyett-2013-a-toertenelem-es-a-toertenetem>

11

Sturm László. Mentalitás és erkölcs -- György Péter: *Apám helyett*; Hornyik Miklós: *Scott kapitány utolsó feljegyzése*; A széttagolt ország. *Kortárs Online*. 2011. szeptember. <http://www.kortaronline.hu/2011/09/mentalitas-es-erkolcs/1686>

12

A könyvbemutató Kolozsváron volt: <http://www.kronika.ro/kultura/takaritasra-varnak-a-majalis-helyszinen>.

13

Poós Zoltán. "Vétkes, cinkos, néma – György Péter *Apám helyett*." <http://www.kultura.hu/vetkes-cinkos-nema>

meghatározó sorok. Azonban fontos kiemelni, hogy az író nemcsak a múltat, és apját kívánja megérteni, hanem a jelen is magyarázza. Ezáltal kettős kritikát olvashatunk, hiszen a jelen is bűnös azáltal, hogy nem nézett szembe, nem oldotta fel a múlt hibáit, hanem kritika és értelmezés nélkül átörököltette azt. A jelen bemutatásában is felmerül a szerző másik meghatározó kutatási területe a múzeumok világa, a reprezentáció és a műtárgyak általi kommunikáció tematikája.¹⁴

Sok értelmezés a filozófiai, pszichológiai aspektus kidomborítását kísérli meg, amikor a könyv tárgyaként az emlékezetet, illetve az elhallgatást nevezi meg. Ezek a kritikák a mű egyik fő témájának és feladatának a személyes történetek és a kollektív emlékezet közötti szembenállást látják.¹⁵ Egyes vélekedések szerint a magánperspektívák és a közösségi emlékezet összekapcsolható egy bizonyos mértékig kumulatív módon. Ezen álláspont szerint az egyedi történetek által alakítható ki a közös tudás, azonban a töredezettség, mely kikerülhetetlen egyértelműen meggátolja a teljes történet tökéletes megismerését.¹⁶ Feltételezhető azonban, hogy a szerző ismeri azokat a történelemtudományi nézeteket, mely a szemtanú feltétlen forrásértékét, és a "teljes történethez hozzájáruló" közvetlen szerepét kétségbe vonják. Ezt mutatja az is, hogy György Péter véleménye szerint az apja története egy a kor körülményeit megvilágító példa és nem alkotórész. A könyvben így beszél az egyéni életút és a korrajz kapcsolatáról:

Mindazt, amit meg kell írnom, egyrészt jóvátehetetlenül személyes, másrészt – szándékaim és legjobb tudásom szerint – messze túlmutat az apámmal való viszonyomon. Az apám helyett írom ezt, de sem mentséget, sem magyarázatot nem kérek, és nem azt keresek. Az én feladatom csupán az, hogy rekonstruáljam a társadalmi fantáziának, a felejtésnek, az elfojtásnak, az eltűnt történeteknek azokat a kereteit, azt a teret, amelyben mindezt tündér könnyedséggel, sikerrel megtehetette. (163)

Léteznek olyan értelmezések is, amelyek a könyv legalapvetőbb tartalmára, a szubjektivitást adó személyes érintettségre teszik a hangsúlyt. Ezek az olvasatok

14

Erről bővebben György Péter. *Az eltörölt hely – a Múzeum*. Budapest, Magvető, 2003.

15

Bori Erzsébet. "Könyv – Vészterhek – György Péter: Apám helyett." *Magyar Narancs*. 2011.18. szám.
http://magyarnarancs.hu/zene2/konyv_-_veszterhek_-_gyorgy_peter_apam_helyett-76051

16

Turi Tímea. "A logika értelme, avagy az én történetem – nem az én történetem." *Műút*.
<http://www.muut.hu/korabbilapszamok/025/turi.html>

családregeként, aparegeként, én-történetként látják György Péter írását.¹⁷ Legtöbbször ezek a kritikák nem tudnak magyarázatot adni a hosszabb és rövidebb elemzésekre, a részletesen tárgyalt, de a "családtörténethez" közvetlenül nem kapcsolódó egységekre. Érdekes megfigyelni, hogy a műfaji meghatározásban érhető talán leginkább tetten ez a szembenállás, hiszen sokan család nagyesszének¹⁸ nevezik az alkotást egyenlő hangsúlyt adva a szubjektív narratívának és a változatos elemzéseknek.

A témák és tudományterületek széles körű felhasználásának egyik feloldozó magyarázata az a fajta értelmezés, mely György Péter írását a hiány megfogalmazásának tekinti. Eszerint a hiány, mint rendező elem, és mint tartalom, egyfajta feloldhatatlan tapasztalat, alakítja a szöveget. Az apa személyének hiánya halála által, élettörténetének hiánya a választott hallgatása által, illetve a tárgyi hiány, hiszen bár az apjának naplórészletei és a képi ábrázolások bemutatása szerepel a könyvben, de teljes egészében, a fotók valós formájukban nem jelennek meg.¹⁹ Ez minden bizonnyal a szerző tudatos döntése, hiszen a könyv végén találhatunk egy jelentős bibliográfiát, azaz film és irodalomjegyzéket, így a források eredeti megjelenítésének is lett volna tere a kiadványban. A jegyzék hasonlóan az egész műhöz szubjektív válogatásnak tekinthető a regény témaköréhez köthetően, és nem felhasznált irodalmi jegyzék. A mű kolozsvári bemutatóján ugyanakkor elhangzott, hogy ez a személyes válogatás a vizsgált korszak egy különösen kiemelkedő irodalmi kánonja is egyben.²⁰

Sokan kombinálják ezeket az értelmezési lehetőségeket például úgy, hogy az *Apám helyett* című könyvet a szembenézés művének, a generációk közötti emlékezet feldolgozásnak tartják.²¹ Ezek az ötvöző értelmezések hozhatják a legszélesebb körű vizsgálatot, abban az

17

Pogrányi Péter. "Félelem és reszketés a Kádár-rendszerben és ma: György Péter: Apám helyett." Magvető, 2011. *Prae.hu* <http://prae.hu/prae/articles.php?aid=3426>

18

Takács Ferenc. Vér-baj (György Péter Apám helyett Budapest Magvető 2011). Mozgó Világ. 2011. Április. <http://mozgovilag.com/?p=4416>

19

Bartók Imre gondolatai In Kovács Éva és Bartók Imre. "Két bírálat egy könyvről: György Péter: Apám helyett Magvető, 2011." *HOLMI* 2011 június. <http://www.holmi.org/2011/06/kovacs-eva-bartok-imre-ket-biralat-egy-konyvrol-gyorgy-peter-apam-helyett>

20

Fülöp Noémi. "György Péter." <http://boldogsag.transindex.ro/?cikk=203>

21

Valuska László. "Nem akart zsidó lenni, de az lett." *Index* <http://index.hu/kultur/2011/03/12/gyp/>

esetben, ha az eltérő nézőpontok nem korlátozó hatást alakítanak ki egymással szemben, hanem az egyes szálak párhuzamos kezelésének módszerével élnek. Például egymás mellett érdemes vizsgálni az apa politikai-, ideológiai- és identitásbeli fejlődéstörténetét és a szerző saját intellektuális-, identitásbeli- és érzelmi fejlődéstörténetét,²² bármilyen összefüggések is kerülnek megvilágításra ezáltal.

A vázolt lehetséges olvasatok és kombinációjuk is magyarázhatja a szöveggel szemben megfogalmazott negatív kritikákat. Számos értékelés a rendszertelenül hömpölygő gondolatok sorát hangsúlyozza ki, ami a korábban említett esztétai sajátosság lehet, de ugyanakkor az érzelmi töltet által is magyarázható. A zaklatott, kétségbeesett válaszkérés sodrása valóban áthatja a szöveget, az egyéni történet érthetően nem lineáris sorként valósul meg.²³ Sokan a nyelvezetét kritizálják. A tudományos nyelv, illetve a magyarázatok nélküli, különböző diszciplínákból vett példák és programok megnevezése feltételezi a közönség felkészültségét, ami nem minden esetben elvárható.²⁴ Mások a szöveg gondolatmenetét, a kívánt üzenet és ok-okozati következtetések feltétlen alátámasztását tartják problémásnak. Szerintük a magyarázatok néha túlkapóak, illetve a referenciák részlegesen értelmezettek, és így felmerül a múlt bizonyos fokú felülírásának veszélye.²⁵ Azonban ha a könyvet, mint a múlt egyféle megismerésének, szubjektív olvasatának tartjuk, ezek a valóban kétségbe vonható állítások helyesen kezelhetők. Erre utal a szerző maga is könyvében az alábbi sorokkal:

Valóban, egyszerűen használom, kirablom ezeket a szövegeket, amelyeket irodalmi összehasonlíthatatlanságuktól függetlenül éppúgy forrásnak tekintek, mint az apámét, s erre nincs más mentségem, hogy bírja ki az irodalom azt, amit halott apám helyett, az ő kézírataival, fényképeivel teszek, s adja ég, hogy érte. (204)

A felhasznált szövegek és a leírt ábrázolások mellett csupán két "valós" kép szerepel a

22

Bán Zsófia. A jég, amint vastagszik: György Péter: Apám helyett. *Revizor a kritikai portál*. <http://www.revizoronline.com/hu/cikk/3364/gyorgy-peter-apam-helyett/>

23

Kovács Éva a mű zaklatott hangvételéről in Kovács Éva– Bartók Imre. Két bírálat egy könyvről: György Péter: Apám helyett Magvető, 2011. *HOLMI* 2011 június. <http://www.holmi.org/2011/06/kovacs-eva-bartok-imre-ket-biralat-egy-konyvrrol-gyorgy-peter-apam-helyett>

24

Bächer Iván. *György Peter könyve*. <http://www.ujlipot.net/magazin/cikk/312/B%C3%A4cher+Iv%C3%A1n+rovata/Gy%C3%B6rgy+P%C3%A9ter+k%C3%B6nyve>

25

Sturm László. "Mentalitás és erkölcs -- György Péter: Apám helyett; Hornyik Miklós: Scott kapitány utolsó feljegyzése; A széttagolt ország." *Kortárs Online*. 2011. szeptember. <http://www.kortaronline.hu/2011/09/mentalitas-es-erkolcs/1686>

kiadványban mindkettő a borító kemény kötésen. Az egyik a könyv külső borítóján a címlapon látható, az evező fiú képe, melyet Pirossal, György Lajossal azonosítanak a kritikák. Sokan nagy hangsúlyt fordítanak ennek a vizuális elemnek az értelmezésére, annak ábrázolt tárgyát és elhelyezését is meghatározónak értékelik.²⁶ A megjelenített fiatalember megfeszült erő kifejtése, hogy távolodjon valahonnan párhuzamba állítható a szerző édesapjának egész életén át tartó indíttatásával. A kép elhelyezése, illetve a háttér semlegessége pedig akár a megismerés teljességének lehetetlenségére, illetve az író kutatási céljának a körülmények megvilágítandóságára reflektál. A másik képi ábrázolás a szerző portréja a hátsó fülszövegen. Elöl az apa fiatalon, hátul a fia felnőttként és köztük a szöveg, melynek egyik szerepe e kettő összekapcsolása. Mindez a forma és tartalom kapcsolatának egy érdekes értelmezési alapja lehet, bár ilyesfajta reprezentáció tudatossága kevésbé valószínű.

A könyv fejezetei egységes képet alkotnak azáltal, hogy mindegyikük a fejezet szám, a fejezet cím és egy vagy több idézet hármásával kezdődik. Ezek az idézetek, melyek tipológiailag is elkülönülnek a szövegtesttől, egy-egy aspektusát emelik ki az adott résznek, illetve hangulatilag alapozzák meg a fejezetet. Mind magyar, mind nemzetközi íróktól, költőktől találunk részleteket, akár ugyanannak a műnek eltérő részleteit, eltérő fordítók tollából. Ez a fajta szerkesztés egyfajta hálós rendszert biztosít a könyv tartalmának, anélkül, hogy azt bármilyen módon is korlátozná. A tartalom szabadságát mutatja formailag, hogy az egyes fejezetek bár hasonló felépítésűek, hosszúságuk a tartalomtól függően igen eltérő lehet. György Péter könyvének szabadsága a felhasznált források, illetve a forráskezelési módszerek sokféleségében is megmutatkozik. Pogrányi Péter például kontextuális olvasatként definiálja²⁷ azt a folyamatot, ahogy a szerző írásában az eltérő műfajú forrásokat, eltérő módszerekkel dolgozza fel minden esetben figyelembe véve a kérdező indíttatást. Egy másik írói eszköz, a korábban már bemutatott nyílt önreflexió is a személyességet, illetve a kutatói hozzáállást mutatja a könyv fejezeteiben.

Egy trauma és annak túlélése, illetve az élmény továbbadhatósága adja a könyv kulcspontját.²⁸ A szembenézés, azaz a megértéshez György Péter írása szerint a beszéd, a

26

Huszár Tamara. "Helyett?" *Bárka online*. <http://barkaonline.hu/helyszini-tudositasok/2610-apam-helyett>

27

Pogrányi Péter. "Félelem és reszketés a Kádár-rendszerben és ma: György Péter: Apám helyett. Magvető, 2011." *Prae.hu* <http://prae.hu/prae/articles.php?aid=3426>

28

Laczó Ferenc. "Az emlékezés feladata." *Beszélő online*. 2011. május. 16/5. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/az-emlekezés-fel%C2%ADa%C2%ADdata>

megosztás szükséges mind közvetlen emberi kapcsolatok szintjén, mind pedig társadalmi szinten.²⁹ Mindezt apja, önmaga és a korszak sokoldalú vizsgálatán keresztül kísérli meg a szerző, a jelen problémáira és azok megoldási lehetőségeire is reflektálva. Mindemellett az *Apám helyett* című könyv érint sok olyan kérdést, illetve szemléletet, mely a történelemírással rokonítható, és esetlegesen új aspektusai világíthatóak meg, illetve azok megértéséhez járul hozzá. Az emlékezés, annak fizikai megvalósulása, vagy meg nem valósulása nemcsak Pierre Nora szövegeiben megjelenő kérdés.³⁰ Az egyéni történet és a köztörténet kapcsolata, illetve definiálásának problematikája számos jelentős történészt is foglalkoztat.³¹ A jelenben való élés, a múlt tagadása, elnémitása vagy bármilyen módon való figyelmen kívül hagyása lehet a prezentizmus témaköréhez tartozó kutatási téma. A különböző élettörténetek,³² azok egymásra hatása, vagy párhuzamossága az idő kvalitatív kutatásának meghatározó kérdései. Mindezek alapján jól látható, hogy a sokféle megszólított célközönség része lehet, egy történetírással foglalkozó olvasó is, aki a témához köthető személyes érdekeltség, kapcsolat nélkül is inspirálónak tartja György Péter sorait.

Bibliográfia

Assmann, Jan. „Az emlékezés kultúrája.” In: Uő. *A kulturális emlékezet*. Budapest: Atlantisz Kiadó, 1999. 29—86.

Bächer Iván. *György Peter könyve*. <http://www.ujlipot.net/magazin/cikk/312/B%C3%A4cher+Iv%C3%A1n+rovata/Gy%C3%B6rgy+P%C3%A9ter+k%C3%B6nyve>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Bán Zsófia. „A jég amint vastagszik: György Péter: Apám helyett.” *Revizor a kritikai portál*. <http://www.revizoronline.com/hu/cikk/3364/gyorgy-peter-apam-helyett/>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Bori Erzsébet. „Könyv – Vészterhek – György Péter: Apám helyett.” *Magyar Narancs*.

29

Poós Zoltán. „Vétkes, cinkos, néma - György Péter: Apám helyett.” <http://www.kultura.hu/vetkes-cinkos-nema>

30

Nora, Pierre: *Entre Mémoire et Histoire. La problématique des lieux*. In: *Les lieux de mémoire. I. La République*. Sous la direction de Pierre Nora. Paris, Gallimard, 1984.

31

Például Assmann, Jan. „Az emlékezés kultúrája.” In: Uő. *A kulturális emlékezet*. Budapest: Atlantisz Kiadó, 1999. 29—86.

32

Lásd Kohli, Martin. „Társadalmi idő és egyéni idő. Az életút a modern társadalom szerkezetváltozásában.” In: Gellériné, L. M. (szerk.). *Időben élni. Történeti-szociológiai tanulmányok*. Budapest: Akadémia Kiadó, 1990. 175—212.

2011/18. http://magyarnarancs.hu/zene2/konyv_-_veszterhek_-_gyorgy_peter_apam_helyett-76051. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Földvári Katalin. „Olvasói levél.” *Hetek* 2013. október. http://hetek.hu/szabadido/201310/olvasoi_level. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Fülöp Noémi. „György Péter.” <http://boldogsag.transindex.ro/?cikk=203>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Fülöp Anna. „Apáink helyett.” Irodalmi jelen. <http://www.irodalmijelen.hu/05242013-1537/apaink-helyett>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

György Péter. *Néma hagyomány: kollektív felejtés és a kései múltértelmezés 1956–1989-ben (a régmúlttól az örökségig)*. Budapest, Magvető, 2000.

György Péter. *Az eltörölt hely – a Múzeum*. Budapest, Magvető, 2003.

György Péter. „Az apám.” *Élet és Irodalom*. 2008. <http://www.mazsihisz.hu/2008/11/21/gyorgy-peter--az-apam-421.html>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

György Péter. „A Lukács öltözőjében.” *Alföld*. 2010. <http://www.alfoldfolyoirat.hu/node/255>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

György Péter. „Az emberiség nevében.” *Alföld*. 2010. <http://www.alfoldfolyoirat.hu/node/259>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

György Péter. *Apám története*. Budapest: Magvető, 2011.

Havasréti József. „Az életmű kulcsai György Péter: Apám helyett.” *Jelenkor*. 2011. 54/10. <http://www.jelenkor.net/archivum/cikk/2351/az-eletmu-kulcsai>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Huszár Tamara. „Helyett?” *Bárka online*. <http://barkaonline.hu/helyszini-tudositasok/2610-apam-helyett>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Kohli, Martin. „Társadalmi idő és egyéni idő. Az életút a modern társadalom szerkezetváltozásában.” In: Gellériné, L. M. (szerk.). *Időben élni. Történeti-szociológiai tanulmányok*. Budapest: Akadémia Kiadó, 1990. 175—212.

Kovács Éva és Bartók Imre. „Két bírálat egy könyvről: György Péter: Apám helyett Magvető, 2011.” *HOLMI*. 2011. június. <http://www.holmi.org/2011/06/kovacs-eva-bartok-imre-ket-biralat-egy-konyvrol-gyorgy-peter-apam-helyett>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Laczó Ferenc. „Az emlékezés feladata.” *Beszélő online*. 2011. május, 16/5. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/az-emlekezes-fel%C2%ADa%C2%ADdata>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Nora, Pierre. Entre Mémoire et Histoire. La problématique des lieux. In: Pierre Nora. (főszerk.) *Les lieux de mémoire. I. La République*. Paris, Gallimard, 1984.

Pogrányi Péter. „Félelem és reszketés a Kádár-rendszerben és ma: György Péter: Apám helyett.” *Magvető*, 2011. *Prae.hu*. <http://prae.hu/prae/articles.php?aid=3426>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Poós Zoltán. „Vétkes, cinkos, néma – György Péter Apám helyett.” <http://www.kultura.hu/vetkes-cinkos-nema>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Sturm László. „Mentalitás és erkölcs -- György Péter: Apám helyett; Hornyik Miklós: Scott kapitány utolsó feljegyzése; A széttagolt ország.” *Kortárs Online*. 2011. szeptember. <http://www.kortaronline.hu/2011/09/mentalitas-es-erkolcs/1686>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Takács Ferenc. „Vér-baj (György Péter Apám helyett Budapest Magvető 2011).” *Mozgó Világ*. 2011. április. <http://mozgovilag.com/?p=4416>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Turi Tímea. „A logika értelme, avagy az én történetem – nem az én történetem.” *Műút*. <http://www.muut.hu/korabbilapszamok/025/turi.html>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Valuska László. „Nem akart zsidó lenni, de az lett.” *Index*. <http://index.hu/kultur/2011/03/12/gyp/>. utoljára megtekintve 2014.06.25.

Karácsonyváró

Közeledik a Karácsony,
dér csillog a faágon,
az árusnál a fenyők sorakoznak,
a boltokban emberek tolongnak.
Mindenki az esztét veszti,
hogy ne felejtse ajándékot,
mágot, csillagszórót,
vagy épp egy apróságot venni.
Jellemző a képmutatás,
fölösleges pénz szórás,
üres frázis durroztatás.
Nyisd ki bátran szívedet,
szeress, hogy szerethessenek,
tisztelj másokat, hogy téged is tisztelhessenek,
élvezd, hogy szeretteiddel lehetsz.
Légy bátor és leleményes,
mindig kedves és egészséges,
kitartó és tettere kész,
ragadj meg minden kínálkozó lehetőséget,
csak rajtad áll, hogy nyersz vagy vesztesz!
Áldott, békés, boldog ünnepeket!

Amiről az árnyak mesélnek

Egy krimi, ami nem is igazán krimi. A skandináv irodalom újabb gyöngyszeme.

Aki Stieg Larsson hátborzongató fordulataira vagy Jo Nesbø ezerfelé kanyargó cselekményére számít, annak valószínűleg csalódás lesz az *Árnyak*. Karin Alvtegen 2007-es regénye ugyan a "Skandináv krimik" - sorozatban jelent meg hazánkban 2011-ben, mégis sokkal inkább mélylélektani dráma mint bűnügyi történet. Persze vannak benne hullák, meg titkok is rendesen, a hangsúly mégis állandóan eltolódik a konkrét tettekről a belső, érzelmi folyamatokra. Egymáshoz nagyon is hasonlító, tragikus emberi sorsok fonódnak össze a jelenben, mert képtelenek szabadulni a múlt árnyaitól.

A történet egy idős hölgy, bizonyos Gerda Persson halálával kezdődik. Ő az, aki kiengedi a szellemet a palackból, noha a könyv végéig róla tudunk meg a legkevesebbet. Mindössze annyit, hogy hosszú évekig a nagy hírű Ragnerfeldt-családnál szolgált házvezetőnőként. Kevéske vagyonát mégsem rájuk, hanem egy ismeretlen, árva fiúra, Kristofferre hagyja, aki látszólag sehogy sem kötődik hozzá. Látszólag.

Alvtegen akár ezen a vonalon is elindulhatott volna. Kristoffert helyezhette volna a középpontba, aki önjelölt nyomozóként a gyökerei után kutatva próbálja kideríteni, hogy mi köze neki Ragnerfeldtékhez, és persze, Gerdához. Az író azonban másként döntött. Fejezetenként változtatja, hogy kinek a szemszögéből látjuk az eseményeket, miközben a szereplők magánéletébe és múltjába is bepillantást nyerhetünk. A múltba, amely minden esetben keserű, és ez a keserűség megmérgezi a jelent is. Az *Árnyak*-ban ugyanis nincs egyetlen boldog ember sem.

Alvtegen gazdag szókinccsel és intelligensen ábrázolja a karaktereit, paradox módon mégis ezek a komplex és sokrétű karakterek jelentik a mű gyenge pontjait. Ugyanis egy szerethető sincs köztük. Időről időre ugyan képesek némi szimpátiát ébresztani az olvasóban, azonban ez soha nem tart sokáig. Nemcsak tetteik nehezítik a velük való azonosulást, de viselkedésük és hozzáállásuk is. Egyszerűen unszimpatikusak. Ami már csak azért is furcsa, mert a körülbelül tizenkét szereplőből, aki hosszabb-rövidebb időre feltűnik a színen, hét író. Méghozzá állandó alkotói válságban szenvedő író.

A saját zsenialitása miatt normális életre és írásra képtelen művész népszerű téma az irodalomban, és könnyen utat talál az olvasók szívéhez. Itt viszont más a helyzet. Alvtegen

írói saját becsvágyuk csapdájában vergődnek. Sokkal különbnek tartják magukat a körülöttük élőknel, pedig gyávák és akaratgyengék. A férfiak uralkodnak a nőkön, akik nagyon sokáig nem mernek ellenszegülni nekik, ám egyikükben sincs elég bátorság, hogy szembenézzenek a valósággal.

Az egész regény összesen három ponton hasonlít egy valódi krimihez, három haláleset leírásakor. Szerencsére, az időzítésük tökéletes, így nem sikkad el a jelentőségük, mi több, beépülnek a szereplők már amúgy is részletes jellemrajzába.

Alvtegen valószínűleg minden negatív tulajdonságuk ellenére valószínűleg szereti a karaktereit, mert a végén a legtöbbjüknek megadja a lehetőséget, hogy megválthassák magukat. Egyiküket pedig konkrétan hozzá is segíti az üdvözüléshez, bár ha jobban megnézzük, ez a pillanat egyszerre felemelő és ironikus, hiszen arra mutat rá, hogy az elismerésért és hírnévért való kétségbeesett kapálózás mennyire felesleges, és mennyire nem teszi boldoggá az embert.

Összegezve, Karin Alvtegen *Árnyak* című regénye egy lassú folyású, karakterközpontú dráma, amely olyan ősi témákról szól, mint jó és rossz, jelen és múlt, művész és művészet kapcsolata. Nem való mindenkinek, csak annak, aki szeret elmélkedni, például arról, hogy milyen mértékben felelős az ember a saját és a környezetében élők sorsáért, illetve hogy mennyit tehet az egyén azért, hogy a társadalom igazságosabb legyen.

Kárpát-medencei nagyregény egy mikrokozmoszról

A könyvbarátok, különösen a társadalomtudományoktól erősebben fertőzöttek számára régi evidencia, hogy a pozsonyi Kalligram Kiadó a magyar nyelvű könyvkiadás egyik legnívósabb, élenjáró műhelye. Sikerszériák, egyszer majd talán tanítandó alapművek, lenyűgöző gyerekkönyvek sorozata látott napvilágot, áldozatos munkájuk nyomán, az elmúlt években is.

Külön kategóriát képvisel Hunčík Péter „Határeset” című regénye, amelynek lényegét a külső borítón alkalmazott írásmód fejezi csak ki igazán és sűrítetten: határESET. Az emberi világról enciklopédikus tudással és utánozhatatlan empátiával író tudós pszichiáter és közéleti ember első regénye jobban járt, mint számomra nagy elődje, Jászi Oszkár korszakos alapműve, a „A nemzeti államok kialakulása és a nemzetiségi kérdés”. Utóbbit tucatnyian, ha értették és értékelték, a szerző szerint igazán csak Ady Endre és Mocsáry Lajos, meg talán Somló Bódog. Hunčík könyvének már a harmadik kiadása van a piacon, de nincs benne a magyarországi intellektuális közbeszéd fősodrában, és főleg nincs azon a kitüntetett helyen, ahová való, színvonala, tartalma, esztétikuma, elképesztően élvezetes olvashatósága alapján.

Ami bennem összekovácsolja Jászit és Hunčíkot, az a kelet-közép-európai lét magyar lenyomatának, az együtt élő népek világának *elfogultságoktól mentes* ábrázolási képessége. A földkerekségen élő magyar emberek gondolkodásában és lelkében beláthatatlan időtávban egy fogalomban sűrűsödik mindaz, amiről a könyv szól, bár említésre is alig kerül, és ez Trianon, meg a következményei. Az aláírásnak helyszínt adó kastély nevével fémjelzett békediktátum visszavonhatatlanul megszüntetett egész világokat, megdönthetetlennek hitt státuszokat, cáfolhatatlannak vélt tévhiteket, naiv illúziókat zúzott szét és valóságos együttélési-együttműködési szövedékek szétbogozhatatlannak látszó hálózatait fejezte le, haláltusa nélkül.

A mindvégig hitetlenkedő magyar érintetteknek néhány hetük volt tudomásul venni az elképzelhetetlent. Ma már könnyű keserű szívvel mosolyogni Apponyi végtelenül naiv párizsi többnyelvű szónoklatán. Mert akkor ott mégis a magyar „nagypolitika” is vizsgázott. De Jászi szerint (már a Monarchia bukásáról Amerikában, 1929-ben írt könyvében említi) Tisza még 1918 novemberében is azt mondta Belgrádban a szerb miniszterelnöknek, amikor elé tett egy valószínű tervet Magyarország megcsonkításáról, hogy az elképzelhetetlen, hiszen az ő geszti

birtoka is beleesik.

Hunčík felvidéki kisvárosi magyar szereplőinek reakciója hasonló, az ő kis világukon belül. Amikor a széles látókörű, több nyelven beszélő, korábban a bécsi különleges ügyosztályon szolgált százados „tizennyolcban” azt mondta a helyi elit képviselőinek: „– Kibékülni velük, polgármester úr. Minél hamarabb kiegyezni velük, mert baj lesz-”, akkor a polgármester és a fiatal Koháry gróf reakciója az volt: „– Mégis kire gondol a százados úr? Csak nem a Hrubala Mihállyal meg a Daučík Janóval kellene egyezkednünk? Vagy meghívjam dinerre Pivarć cipésmestert és vele béküljek ki?” A saját világképébe zárt Monarchiabeli magyar társadalom egészének tükre az ipolysági polgárok lelkiállapota és helyzetértékelési informáltsága. Mellesleg az ipolyságihoz kísértetiesen hasonlókat írt le (húsz évvel később) a szabadkai kávéházi társaságban 18-ban történetekről Sinkó Ervin is az Optimistákban. És fél év múlva a felvidéki kisvárosban is bekövetkezett az elképzelhetetlen, mert „... tényleg bevonult a sánta Daučík, a részeges Pivarć és a lomha Hrubala, és a csehekkel együtt elfoglalták a várost.”

Durván félrevezető lenne e fenti bekezdés azok számára, akik nem olvasták a könyvet, mert logikusan azt gondolhatná az idézetekből bárki, hogy ez szimpla és direkt írói narráció a regényben. Márpedig ilyen egyáltalán nincs benne. Ugyanis a fűlszöveg szerint (joggal) „a mikszáthi és hrabali anekdotikus elbeszélőművészet hagyományait hasznosító” műnek minősített regényben, bravúros technikával megírtan, csak a szereplők mesélnek.

Majdnem végig a szerző szűken vett nemzedékéhez tartozó néhány fiú mondja a magáét, akik hetven-nyolcvan év történelmi idősíkjaikat váltogatva saját nézőpontjukból beszélnek magukról és egymásról, valamint az őket körülvevő felnőttekről. Utóbbi elsősorban a családtagokat jelenti, de közvetlen élményanyaguknak fontos szereplői az ötvenes-hetvenes évek csehszlovákiai mindennapok kisvárosi figurái is. És még sokan mások, akik a felnőttek huszadik századi abszurd (de szívfacsaróan igaz) életében bukkannak fel a megmaradt Magyarországról, meg Moszkvától Londonig, és Rómától Berlinig számos európai színtérről, beleértve a katyini erdőt vagy a fogoly- és megsemmisítő táborok számolatlan helyszíneit is.

Végül összeáll a mozaikokból a zömében határon kívüli magyar történelem egy markáns szelete, a befolyásolhatatlan külső erők és a szuverén emberi cselekvések eredőjeként egyetlen kisváros élete. Egyrészt nagyon meghatározó, hogy közvetlenül a határnál van, és markánsan különbözik a tíz percnyi autóútra lévő Gyügytől is, mert a konkrét emberek döntései és magatartásai egyedivé tesznek minden közösséget, másrészt viszont nem

kerülhetik el a nagypolitikai játszmák végzetszerű következményeit sem.

Ezért feszíti végig az íróval kortárs olvasó lelkét az azonosság-különbség minden mondatban egyszerre jelen lévő bonyolult viszonya. Ugyanilyen iskolákba jártunk, ugyanolyan tanári archetípusokat megtestesítő hús-vér pedagógusok jöttek-mentek a mi osztálytermeinkben is, a mi fejünkbe ugyanolyan ideológiai maszlagokat igyekeztek (zömében ugyanúgy nem meggyőződéssel beletömni. A kisvárosi főterek élete is kísértetiesen hasonlított egymásra. De magyarországi mindennapjainkból hiányzott a határon túliság örök jelenvalósága, a regényt hihetetlen finom szálakkal átszövő, egyszerre abszurd és drámai állandósága.

Ezért van az, hogy Ipolyság nem Gyügy, és Ipolyság még kevésbe Dunaszerdahely (ahol ma Hunčík él). Viszont Ipolyság mégis Gyügy is, Dunaszerdahely is, de Szabadka is, Eszék is, pláne Nagyvárad, de Beregszász is, Lendva is, nota bene még Rohonc is. Más etnikai összetételek, nagyon más hatalmi struktúrák, más politikai történelem mindegyikben. De ami az első betűtől az utolsóig átüt Hunčík fantasztikus szövegén, az ő utánózhatatlan iróniájával, néha fergeteges humorával, mély átélésével és ugyanakkor távolságtartásával, az a Trianon utáni (és benne persze a '18 előtti) *magyar lét*. És az ezzel agyig-szívig hatolóan összeégett szlovák (+ cseh), szerb, horvát, szlovén, román, ruszin, osztrák sors. A Kárpát-medence sors(talanság)a – hahotázva.

Média : Hősök és gonosztevők

A hősök és a gonosztevők (antihősök) karaktere, jelleme már régóta foglalkoztatja az embereket. Nem csupán a filmművészetben, hanem elsősorban az irodalomban is jelenlevő ellentétpárosítás (jó-rossz ellentét), a történet mondani valóját hivatott kiemelni.

A hősök lehetnek egyfelől szupererővel, emberfeletti ügyességgel és ésszel megáldott figurák: rájuk a túlzások hatására példaképként tekinthetünk.

Ugyanakkor divatossá váltak a hétköznapi emberekből szuperhőssé avanzsáló szereplők is. Ez utóbbiakkal mi magunk is jobban tudunk azonosulni, hiszen lelki erejük ösztönzőleg hat a mindennapok problémáival küzdő átlagember számára.

Talán egyetlen olyan filmművészeti egyveleget tudok mondani, az általam látott mozik közül, melyben e két „hős típus” egy személyben van jelen: ez pedig a Sebezhetetlen.

A Bruce Willis és Samuel L. Jackson főszereplésében játszódó akció-dráma, feszült és nyomasztó légkört teremtve, a néző orra előtt végig lebegteti a történet mozgató rugóját, de igazi értelmét csak a logikusan lecsengő vég jelenti.

A történet szerint (melyet a rendező maga írt, M. Night Shyamalan), főhősünk David Dunn átlagos biztonsági őr (B. Willis), az egyetlen túlélője egy tragikus vonat balesetnek. Később kiderül, hogy eddig a férfi sohasem volt beteg, egyetlen csontja sem volt eltörve, egyetlen karcolás sem esett még rajta életében (ez utóbbi ténytet felesége és orvosa is alátámasztja).

Ő sebezhetetlen. Élete értelmét, azonban még nem lelte meg. Erre a kérdésre kínál megoldást, a képregény gyűjtő Elijah Price (Samuel L. Jackson), aki főhősünkkel ellentétben gyenge fizikumú, mert nagyon erős csontritkulásban szenved. Elijah beceneve is ebből a betegségből ered: Porcelán.

A két férfi sorsa a történet során egymásba fonódik és a végkifejletig mindkettőt jószívű, és a különbségekkel együtt is szerethető figurának tartjuk; de a film záróakkordja még a későbbiekben is nyomot hagy a nézőben, mondhatni döbbenettel tölti el. Sok kérdésre választ kapunk, de még többet kell, hogy feltegyünk magunknak, pl.: Mit ér az emberi erő? Milyen felelősségünk van? Döntéseinkkel láncreakciót elindítva, megőrizhetjük-e a dolgaink feletti befolyást? Szükség van-e rossz tulajdonságokra az emberi életben? Elítélhetünk-e másokat a külsőségek alapján?

Elijah a gyengeségét kihasználva számító és megszállott karakterré változik; míg David Dunn erejével mindinkább megismerkedve, megleli élete értelmét. Másokat segíteni és védeni, ha már megadta a Sors a szükséges erőt. Ugyanakkor filmbéli ellenfele megfejtí az „főgonosz” létének értelmét is: ha nem lenne gonosztevő (negatív karakter) egy történetben; a pozitív szereplők egysíkú és unalmas figurák lennének, s a többség (azonosulni nem tudván velük) csendben, megutálnák őket (így megalkotnák szöges ellentétüket és azokat állítanák be példaképüknek).

Röviden, ez a film rendkívül jó (bár nem hibátlan), és mély mondani valóval rendelkezik. Aki fogékony a filozófiai kérdések (és az akció dús látvány elemek iránt) feltétlenül nézze meg. Ugyanakkor segítségünkre lehet annak a dolognak a megértésében, melyet úgy hívunk: életút.

**Így lehet gondolkodni, még ha szép lányok jönnének is
(Greco Krisztián: Megyek utánad kritika)**

Posztkommunista országgént van szerencsénk egyelőre azon kiapadhatatlannak tűnő forrásból merítkezni az irodalmi életben, amit ez a korszak nyújt. Daru élete, a magyar beatkultúra megtestesítője a kortárs irodalomban, összegyűjti azon erős reflektációs hullámot, amelyet a tinédzserek átélnek napjainkban, a coming-of-age hatást. A beat löktetésétől kezdve a magyar kopasz kutyákon a mezei huszonegyedik századi magyar ember kétségbeeséséig ötvöz mindent. S hogy mi sül ki belőle?

Valószínűleg azon a határon vagyunk, hogy még nem tudjuk eldönteni, merre is találunk meg a coming-of-age szellemiség helyét társadalmi értékrendünkben. Mindenesetre annyit kijelenthetünk, hogy egyfajta terápiaként szolgál a felnőttélet előtti zűrzavaros korszak feldolgozásához. Greco könyvét egy kifejezésben posztkommunista tinédzserek útkereső könyvének lehetne nevezni, minden szükséges felszereléssel és motívummal a múlt századból napjainkra ható kulturális maradványokkal. Mi teszi különlegessé? Hát az, hogy magyar, no meg hogy nem ragad meg egyetlen lánnyal húzott-vonott kapcsolat mellett, keményen a képünkbe vágja, hogy igen is Lili jön és Eszter megy, csak Daru marad.

A karakter pedig, aki mellett jönnek és mennek a lányok, az elrontott, feldolgozatlan tehert adó kapcsolatok, szépen lassan átítatódik a megkeseredett, tudatmódosító szerek forgatagába lökött életérzéssel. Mindezen történés pedig kifejezetten tárgyilagos. Greco nem cécózik holmi filozofálgatással, nem pátyolgatja főhőse lelkét, ahogy az pont egy ilyen stílusú regényhez illik, a leépülés folyama megállíthatatlan és megkérdőjelezhetetlen. Csak az olvasóban merül fel újra és újra: mitől zseniálisak mégis ezek a meggyötört, sodrásban élő emberek? Mit teremtettél, Kerouac?

Két fő előnyéből, a magyarságtudatából, illetve a párkapcsolaton keresztüli fejlődésből építkezik a mű veleje. Erős részeit képezik a regénynek a földrajzi vonatkozások, emlékekkel ruházza fel a Körös-partot, a gyermekkor rózsaszín köde fedi a Tisza vonalát. A női szereplők jelenléte pedig természetesen kulcsfontosságú. Rájuk támaszkodik Daru, rájuk támaszkodik az író, az olvasót nem is említve. Mindegyikükről megtudjuk családi állapotát, azt, hogy a szüleivel milyen viszonyban van és hogy milyen kispolgári életet él. Mindez kihat a Daruval való kapcsolatukra, beszél Greco gondolatvilágáról a párválasztással kapcsolatban, és egy

újabb kulturális csámcsogni valót ad egy társadalmi paradoxon képében: Bár pontosan nem kapunk datálást, a szereplők életstílusán észrevehető, hogy ez idő tájt vedlik le a rendszer súlyos béklyóit, kapkodva keresve a lehetőségeket, hogy csatlakozzanak a nyugati kultúrához. A nők ismét igényt tarthatnak személyes életre, bár az elvárás, hogy otthon üljenek a seggükön és legalább naponta nyalják fel a padlót és mossák ki a szennyest még mindig szembetűnő.

S ezek a sztereotípiák valamilyen furcsa módon ki is ütköznek Daru választottjain. Lili zsenge kora ellenére igen kreatívan csalja meg legjobb barátját, nem beszélve a követhetetlen mocskos káoszról, amelyben Sárával dagonyáznak. Míg Gréta fel-felbukkan Daru életében, hisz ő volt Eszter után az első, Adél villódzó útjelzőként suhan át, de csak Juli marad a végére. No, igen. Eszter. Hogy milyen szerepet tölt be az ember életében első komolynak tettett párkapcsolata, amely nem a szokásos szakítás-módon ér véget? A játékos kezdéssel Lili után Eszter egyenesen megbélyegzi a tinédzser Darut. Olyan sérelmekkel, lelki sebekkel, nem utolsó sorban tanulságokkal látja el, amelyet ő soha életében ki nem heverhet.

Mindeközben jövőjének, személyiségének kiteljesedése lóg a levegőben, de a „belső Daru” valahogy mindig megakadályozza ezt. Bizony, komoly mentális kapocs köti össze a könyvben megformált Darut, és az író. Ő Daru, de amikor már ezt meséli, senki nem emlékszik rá, milyen is volt Daruként. E szoros kapocs nyomán pedig fantasztikus történetvezetés pereg le a szemünk előtt, akár élethelyzetek és szituációk, akár beszélők között adogatva a meseszálak stafétabotját. Így lehet, hogy a könyv egyik legérdekesebb része formai szempontból a párbeszéd hiánya, azonban Daru mégis megszólaltatja őket elbeszélésében. S ez felveti a kérdést: Vajon tényleg így történt minden, vagy csak a főhős idealizált világát kapjuk meg, letisztulva, sallangmentesen? Valószínűleg nem. Tény, hogy minden Darun keresztül szűrve kerül papírra, stílusa mégis őszinte, figyeli bensője összes rezdülését, amit jól mutat, hogy némely résznél összekavarodunk, vagy megszakad a logikailag egymás után következő mondatok fonala, mivel a mesélő lelkén is zűrzavar veszi át az uralmat. A fejezetek a lányokkal való kapcsolat szerint vannak lebontva, amely egyfajta osztottságot kölcsönöz a vissza-visszatérő szereplőknek, helyszíneknek, érzéseknek. Annak ellenére pedig, hogy első nekifutásra egyetlen jelenidejű történetfolyamnak tűnik az egész, gyakran perspektívát, idősíkot váltunk, mi több, testének, mint emberi gépezetnek, elméjének mint kíváncsi humánumnak, és lelkének, mint érzékeny, elvont nézőpontnak külön-külön leíró-, és mesélőréssz jut.

Ami viszont konklúzióinkat megkeverheti, az a végkifejlet. Mikor a történet közepében

ugrálunk gyermekkor, és fiatal felnőtt időszakok között, a különbség abszolút észrevehető a hangnem változásában, a szókincseltérésében. Ám mindezen alapvető dolog felett van valamilyen formai jellemző, ami sohasem változik, amitől Daru mindig Daru marad. Gondolatvilágának menete hat éves iskolásként és egyetemistaként is egy és ugyanaz. Na már most, hogy ez szomorú lenne-e, vagy épp egyedivé teszi az írást e frappáns megoldással, nagyon nehéz eldönteni. Az utolsó oldalak kifejezetten sántikálnak e miatt az egysíkúság miatt, az egyedüli tanulság az lesz, hogy nem számít, figyeli-e őt a volt szerelme, s elfordítja a fejét. A könyv egészét viszont remekül fogja közre a főhős e fajta változatlansága. Kicsit sajnálandó, hogy felébresztheti bennünk a gondolatot, hogy Daru nem nőtt fel, tapasztalatai nem hoztak változást lelki világában, azon felül viszont alátámasztja a fikción belüli hitelességet, miszerint ezt a könyvet Daru egyetlen idősíkban és helyen írja, valamint a kapcsolatot író, illetve karakter között. Talán szintúgy a megformáltság ezen jellemzőjéhez köthető, hogy az érezhető Kerouac-féle cselekményhajtás ellenére valahogy nem találja meg az egyensúlyt két kultúra összeöntésében. Jobban hajaz egy züllött Amerika hatvanas éveiben játszó írásra, semmint, hogy némi életkedvvel töltené meg magát. Egyszerű hiányérzetünk van, hiszen ha egy Szent Johanna Gimitől az Útonig terjedő skálán akarjuk belőni az optimizmusát, akkor jobban hajlik a sötét oldalon lévő Úton felé. Persze ez egyben a komolyságát is emeli, mégis vágyunk rá, hogy Daru jobbat érdemeljen, csak a boldogság szikrája adatna meg neki.

Az elemzés hosszúságából is kitűnik, hogy van min átrágni magát annak, aki nekifut Greco legújabb művének, s hogy ez az olvasásra fordított idő nem mindig lesz épp egy leányálom, de hát így van ez már csak az elgondolkodtató könyvekkel. Összességében egy felnövési regény minden követelményének megfelel, már ha van ilyen ebben a lázadó stílusban, egy kis magyaros csavarintással megspékelve. Frissítően realisztikus, némi naturalista árnyoldallal, leginkább azon tinédzsereknek és felnőtteknek, akik ismerik, hogyan kell gondolkodni. Be kell valljuk, ilyen minőséget manapság tárt karokkal illendő fogadni nem csak magyar, hanem világirodalmi szinten is.

Északi kalandozások a relativizmus világában
Kritika Carl Frode Tiller *Bekerítés* című regényéről

„Bevallom, az emlékezetkiesésed kezdettől fogva gyanús volt nekem, és hogy eddig erről nem szóltam, hanem csak most, a levelem végén említem meg, részben azért van, mert örültem, hogy elhittem veled, hogy sikerült lépre csalnod, részben pedig azért, mert nem voltam, és még most sem vagyok biztos a dolgomban. Netán bennem is lakik egy hazudós kisördög, ezért gyanakszom ennyire? Túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítottam búskomor pillanataidnak? Vagy éppen én vagyok az a személy, aki mindenkit félrevezet?”

Ha Carl Frode Tiller munkássága ugyanolyan ismert volna külföldön, mint a skandináv - főként, norvég, svéd és izlandi - meglehetősen komor hangulatú és a régióról alkotott sztereotip kép kialakításában nem kevés részt vállaló krimik, detektívregények kiskirályainak teljesítménye, Norvégia már régen nagyhatalom lenne a kortárs szépirodalom területén. A szerző, hazája jelenkori irodalmának egyik legjelentősebb alakja „Bekerítés” (*Innsirkling*) című, 2007-ben megjelent és két évvel később az Európai Unió irodalmi díjával jutalmazott regényének fentebb idézett soraiban olyan döbbenetes őszinteséggel és egyben ijesztő tömörséggel tárja elénk egy emberi sors - tágabb értelemben a valóság - megismerhetőségének reménytelenségét, amely még egy a relativizmust hevesen cáfoló filozófust vagy hívőt is kétellyel töltené el nézeteit illetően.

A skandináv hagyományoknak megfelelően sallangtalan egyszerűséggel, ugyanakkor lírai nyelven lefestett cselekmény szerint a saját állítása szerint amnéziában szenvedő neurotikus fiatalember, David orvosai hirdetést adnak fel, melyben arra kéri rokonait, barátait és ismerőseit, hogy segítsenek neki emlékei felidézésében. A ravaszul megkomponált, a regény műfajába skatulyázott, ám valójában levelek, jelen idejű történetek, párbeszéddek és belső monológok szöveghálójából felépülő hibrid műben három ismerős, egy közeli barát (és egyben szerető), a lelkész mostohaapa és a kamaszkori barátnő benyomásaira fókuszálva rajzolódik ki a kizárólag az egyes szám második személyben írt leveleken át megszólaltatott, mégis igen intenzíven jelen lévő „főszereplő” személyisége és életének különböző eseményei, méghozzá úgy, hogy míg a levél formájában írt emlékek a múltat idézik fel és ily módon egykori tervek, útkeresések, identitás problémák bontakoznak ki bennük, ugyanazon szereplők jelen időben elhangzó elbeszélései már a 2006-os évet

megelőző húsz esztendő álmainak kudarcát mutatják. Egyik életsors sem úgy teljesedett be Namsos parányi falujában, a zenével, pop-rock bandákkal, a valóságból kitörni vágyó emberekkel átszőtt ezredforduló vidéki Norvégiájában, mint ahogyan azt gazdái remélték, erre azonban csak az időben merészen barangoló szövegekben figyelmesen elmélyedve csodálkozik rá az olvasó. A három meglehetősen eltérő személyiségű narrátor - Jon, Arvid és Silje - emlékei ugyan több ponton is érintkeznek, belőlük mégis három különféle karakterű Davidot ismerhetünk meg, akiről azt sem tudhatjuk biztosan, csupán egy megszeppent, biztonságot kereső, szeretetét kereső kamasz, avagy megrögzött hazudozó és veszedelmes, destruktív manipulátor, aki amellet, hogy legkedvesebb barátjának érzelmeivel-vágyaival kísérletezik, nyugodt szívvel rendezi el műalkotásként az elpusztult macska tetemét, vagy ha éppen úgy tartja kedve, női sálat tesz egy halott férfi kocsijába, hogy annak feleségében elültesse a gyanakvás szikráját.

Tiller tipikusan norvég, ugyanakkor univerzális tartalommal bíró regényében tulajdonképpen nem is annyira a valóság „helyes” érzékelésének, annak megismerésének lehetetlensége, az erkölcsi értékek viszonylagossága az érdekes, hiszen ezt a sajátosan huszadik századnak vélt koncepciót már az ókorban, a különböző indiai vallások, illetve a szofista Protagorasz és tanítványai is ismerték, hanem a lebilincselő narratíva, amelynek hálójába az olvasó is óhatatlanul belegabalyodik és az események aktív részesévé válik, még akkor is, ha ezek javarészt a múltra reflektálnak.

A posztmodern irodalmat kedvelők a könyvben szándékosan vagy tudattalanul jelen lévő intertextualitásban valódi csemegére lelhetnek. Egyik legközelebbi asszociációm a Nobel-díjas portugál író, Saramago műve, a „Minden egyes név” (*Todos os nomes*) című regény, amelynek kafkai légkörében a munka-alkoholista hivatalnok, José számára az ember csakis a nyilvántartási hivatal kartonjai által létezik, de izgalmas párhuzam húzható olyan kortárs filmalkotásokkal is, mint például a dánok által jegyzett Rekonstrukció (Rekonstruktion, 2003).

A regény, mely tulajdonképpen egy trilógia első részeként készült, megdöbbentő felvetéssel zárul, amely minden korábban leírt tartalomnak gyökeresen ellentétes értelmet adhat, sőt, mint ahogyan ez a jelen kritika írójával történt és ezt a könyv szerzőjével alkalma nyílt megosztani, akár sorsfordító jelentőséggel, gondolkodásmódjának 360-fokos megváltozásával is bírhat. Ennek felfedezését azonban az intellektuális kalandokra felvértezett olvasóra bízom.

Egy szöszi pöttyös naplója (II.részlet)

2012.08.09.

Eltűnt Pötyi! Tegnapelőtt Hanna megint nyitva hagyta a kaput, és az én kis Pötyim kiszaladt. Mikor hazaértem annyit sírtam, hogy estére megfájdult a fejem is. Egész nap kerestük, de nincs meg. Még írni sincs kedvem, ha nincs meg Pötyi.

Egyszer eltűnt már, szintén azért, mert a kapu nyitva maradt, de akkor szerencsére húsz perc alatt megtaláltuk Manyi néninél. Szegény Pötyit a szomszéd néni egész nap csak nyúzta, meg tömte kajával, mint egy kisbabát. Már akkor sajnáltam Pötyikémet.

Viszont ebben az esetben, mikor már napok óta semmi híre, nagyon aggódok! Már az is végigfutott az agyamban, hogy talán megfagyott egy éjszaka alatt. Jobbik esetben -ami persze egyáltalán nem jó- odakint sétál a sötétben és keresi a gazdiját.

Apa csak azzal próbál vigasztalni, hogy a kutyák igen is okos teremtmények. Hogy miért? "Nos, mivel minden kutya visszatál a gazdájához, még ha a város másik oldalára is hurcolják el, szóval aggodalomra semmi ok." Na persze, mondja ezt az ügyes Hannának, őt úgysem igazán érdekli Pötyi sorsa, szerintem még egy könnyet sem ejtene ha valami baja történne a kutyámnak. Minden esetre remélem, hogy apának igaza van és, hogy Pötyi hamarosan visszatál - épségben. De mi lesz ha nem? Jaj Kata, most is csak sírni tudok, és rosszra gondolni. Most megyek, még egyszer kinézek az utcára, hátha Pötyi hazatévedt.

2012.08.11.

Pötyi hazakerült! Ma reggel találtam meg az ajtó küszöbén szundikálva. Senki sem tudja, hogy merre volt. Kissé soványka, de amúgy semmi baja sem történt. Hanna is örült neki, de csak azért, mert így kisebb büntetést kap, ugyanis valamilyen módon meg kell tanulnia, hogy a kaput nem hagyjuk nyitva, legyen az bármennyire is csak egy kicsit nyitva hagyva, mivel Pötyi a legkisebb résen is képes kibújni. Na igen, persze bebújni is képes bármilyen résen, vegyük példának mondjuk a múltkori esetet, mikor megijedt a templom előtt Manyi nénitől és bemenekült egy kis fazúgba a templom mellett, onnan meg alig tudtuk előcsalogatni.

Amúgy, visszatérve Hannára, mint már mondtam, ő csak azért örül Pötyi előbukkanásának, mert kisebb büntit kap, nem pedig azért, mert szerencsétlen jószág nem fog elpusztulni. Bizony, mivel Hanna egyáltalán nem kedveli az én Pötyimet, ezért volt már

olyan is, hogy rajtakaptam, amint épp belerúg, csak mert "útban volt". Most mondd meg, hogy lehet valaki ennyire de ennyire szívtelen, főleg egy ártatlan kiskutyával szemben??

Holnap megyünk az állatkertbe! Jaj alig várom, Lala is jön, mi hárman megyünk: Hanna, Lala és én. Egy órával ezelőtt még úgy volt, hogy Hanna nem jön, de miután kibékültünk a kutyás dolog miatt -ezúttal őszintén- megkérdezte anyát, hogy nem jöhetne-e mégis velünk. Anya mosolyogva beleegyezett. Hát persze, mit is vártunk egy anyától? Egyik ikerlányát elengedi, a másikat meg nem? Szóval Hannának is adott pénzt, gondosan figyeltem mikor kivette a pénztárcájából, ugyanis biztosan megjegyeztem volna, ha neki száz forinttal többet ad, de neem, aggodalomra semmi ok, ugyanannyit kaptunk. Most miért, miért baj az, ha szeretem a testvéries osztozkodást, főleg, ha költőpénzről van szó? Végül is, testvérek vagyunk...

2012.08.13.

Hú Kata, van mit mesélnem, mert irtó jó volt az állatkertben! Hol is kezdjem? Szerintem a legelején. Szóval, én reggel kilenckor már talpon voltam, annyira vártam az egészet. Ettem, fürödtem, haját simítottam és mehettünk. Lalával a buszmegállóban találkoztunk. Itt volt az első probléma, ugyanis mi 9:23-kor kint voltunk a megállóban, de a busz már 15 perckor elment, ezért negyed 11-ig kellett várjunk a következő járatra. Hát nagyon muris volt, főleg, hogy unalmunkban minden hülyeséget kitaláltunk. Ott röhögtünk, mint három hülye a nagy semmiken, sokszor még ránk is néztek a járókelők, hogy milyen furcsa lányok. Aztán végre megérkezett a busz, felültünk, de annyira zsúfolt volt, hogy nem találtunk egymás melletti helyeket. Én Hanna mellé ültem, de Lala két székkal előrébb talált magának helyet, egy ember mellett, aki beszélt magában. Egyszer nagyra kitágult szemekkel ránknézett, tudod, olyan tekintetekkel, hogy "Jaj lányok nézzétek már, egy beteg mellett ülök, aki lehet, hogy még hozzámszól!". Hannával alig tudtuk visszatartani a nevetést, de azért ciki lett volna a buszon röhécselni. Még szerencse, hogy az út csak 15 percet tartott, különben azt hiszem, hogy előbb-utóbb kitörtem volna a fojtogató nevetéstől.

Mikor megérkeztünk az állatkertbe, egy pillanat erejéig azon töprengtem, hogy jártam-e már ott. Az egészet átalakították, eredményes munka, alig ismertem fel. Nagyon oltári volt, mivel születtek oroszlánkölyök, a medvebocsok pedig még csak néhány hónaposak. Tény, hogy majdnem kaptunk egy "büntetőcédulát" egy férfitől, mert kajamaradékokat dobigáltunk be a ketrecekbe. Ilyen állatbarátok vagyunk, mit tehetnék? :D Aztán a férfi elküldött minket

egy helyre, amit most csak "melegebb éghajlat"-ként említenék meg. Rájöttünk, hogy jobb, ha gyorsan eltűnünk, szóval elmentünk pizzázni a közelbe. La Piazzetában ettünk, ott pedig kemencében sül a pizza. Bár nekem még mindig anya pizzája a favoritom, tagadhatatlan, hogy az a pizza, ami ott sül, minden mást felülmúl. Amúgy pizzázás közben készítettem egy néhány "mosolyt csalog az arcodra" fényképet, amit fel is töltöttem volna Facebookra, ha sikerült volna Wifihez jutnom. Sajnos a pizzéria modeme le volt kódolva, szóval abban maradtunk, hogy a képek megmaradnak a telefonom saját tulajdonai. Sokat nem időztünk, amúgy is fáradtak voltunk már, szóval fizetés után fogtunk egy taxit, és hazajöttünk. Itthon nem sok mindent csináltam, már ami a házimunkát illeti. Maradtam az én jól bevált, szokásos, szeretett kis számítógépezésemnél, de rövid szörfölés után lekapcsoltam, mert kezdett fájni a fejem. Gyors torna következett éés most itt vagyok és naplót írok. Viszont mostmár megyek lefeküdni, mert 11 óra. Gudnájgt.

2012.08.16.

Oh, nagy világ! Rejtelmes univerzum, ha tudnád, hogy kivel futottam ma össze! Dáviddal! Tudod, ő az a tizenegyedikes fiú. Gondolom az a szókapcsolat, hogy "az a fiú", sok mindent elárul. Nos, ő az a fiú. Az. Bizony. Naná, hogy más suliba jár, mint én. Mégis mit hittem, hogy engem fog megtisztelni azzal, hogy egy suliba járhatok vele? Vagy te még nem vetted észre, hogy a jó pasik sohasem kerülnek egy suliba veled? Na mindegy, a lényeg, hogy ma láttam! Az egész akkor volt, mikor négyesben elmentünk a lányokkal sütitni a SugaRescourba: Lala, Gina, én és Dóra (Dóráról majd még írok neked). Ginát Lalán keresztül ismertem meg, azóta ő is egy nagyon jó barátom. Tudod Gina is profin hegedül - pont, mint Lala; egy zenesuliba is járnak. Ott tartottam, hogy elmentünk a cukrászdába. Nagyban ülünk az asztalnál, amikor Gina hirtelen felpattan, közeledik az ajtóhoz, amin pont akkor lépett be Dávid a bandájával. Lala rögtön rámnézett, s huncutan mosolygott, de én ekkor tekintetemmel rámorogtam, hogy csittelj máár, ő pedig, mint egy hűséges és szófogadó kutya, elfordult. Dávid és Gina már rég ismerik egymást, ugyanis tavaly nyáron nagyon sokat buliztak együtt a haverjaikkal, ők voltak a város egyik "elit csapata". Dávidba pedig már tavasz óta beleestem, amikor megpillantottam egy tavaszi buliban. Olyan helyes volt! Dávid maga a tökély: jóképű, "mindenki" ismeri, gazdag (nem mintha ez érdekelne, de manapság már ez is számít..) és bármelyik csaj örülne, ha vele járhatna. Szóval mégis csak létezik szerelem első látásra?? Na, ott tartottam, hogy Dávidék bejönnek a haverokkal, na meg persze a CSAJÁVAL a cukrászdába, Gina pedig szépen megpuszítja a réééégi barátokat, és

ekkor következett az ilyen helyzetekre jellemző tízmásodperces beszélgetés, tudod az a "Sziiiiijja. Hogy vagy? Rég találkoztunk már..." duma. Aztán sorba bemutatott minket Dávidnak -mivel ő a menőcsapat mondhatni főnöke-, s mikor hozzám érkezett, Dávid rögtön szólt, hogy: "Ja, őt ismerem még tavaszról, azt hiszem. Ha jól emlékszem, Bogi, ugye?" - kérdezte. Jajj, annyira örültem, repdestem az örömtől, hogy tudja a nevem. Persze csak ott álltam és bólogattam, mint egy hülye fogyatékos, hogy igen, így hívnak. Aztán ők is leültek egy asztalhoz, Dávid mellé a barátnője ült, Alexa. A barátnője! Történetesen ő nem az a tipikus barátnő, aki plázacikaként viselkedik. Tény, hogy sminkeli magát, kivágott felsőket, mini ruhákat és csilivili ékszereket hord, de legalább nem azt sugallja a tekintete, hogy bármelyik pillanatban megöl, ha a barátjára nézel. Bár már szebbé tette a napomat, hogy láthattam Dávidot élőben is -minden kétnaponta megnézem a Facebook profilját hivatalos rajongójaként- és, hogy tudja a nevem. Igen, szembe néztem már azzal a ténnyel is, hogy ilyen pasi sohasem lehet az enyém, de attól még szabad álmodozni... Sajnos ezen kívül nem sok minden történt, amitől különlegesebbnek érezhettem magam Dávid jelenlétében, de már csak maga a tény, hogy ismer, majd megőrjít. Lala szerint rettenetesen feltűnően bámultam, és egy adott pillanatban még azt sem hallottam, mikor Gina hozzám beszélt, de ez mellékes. Hisz már az is csoda, hogy nem ájultam el, mikor kimondta a nevem, nem? Talán egyszer majd lesz szerencsém beszélni vele EGYEDÜL. Megyek is aludni, SZÉP DÁVIDOS álmokat nekem! ^^

SZERKESZTŐSÉGI ÜZENET

Közösségi-művészeti folyóiratunk 2013 év elején indult. Mivel a publikálások témaköreit nem kívánjuk egy bizonyos tartalmi struktúrára korlátozni, ezért kapta lapunk a Polikróm (magy.: sokszínű) elnevezést. Olyan modern szócsőként kívánunk funkcionálni a XXI. században, ahol minden érdeklődő megtalálhatja a számára legfontosabb művészi értékeket.

Célunk, hogy olyan aktív közösséget hozzunk létre, ahol sokszínű alkotások összessége alakítja ki a lap egyedi arculatát.

Teret kívánunk biztosítani annak, hogy változatos témákról szólaltassunk meg tehetséges, művészi érdeklődéssel rendelkező diákokat, fiatal szerzőket, akik úgy érzik szívesen tennék közzé színvonalas alkotásaikat.

Az alábbi kategóriákban várjuk a munkákat:

tanulmány

cikk

kritika

recenzió

interjú

műfordítás

próza

vers

grafikák, rajzok

*A Polikróm folyóirat szerkesztősége minden kedves olvasójának áldott, békés
karácsonyt és boldog új évet kíván!*

